

דף מקורות - פרשת שמיני – ביום השמיני

השיעור השבועי של הרב יצחק חי זאגא בבית הרב קוק, אור לכג' ניסן תשע"ז
א. ויקרא ט - 'ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל. רש"י - שמיני למלואים, הוא ראש
חודש ניסן..

ב. ויקרא יב - 'אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה תטמא. וביום השמיני ימול
בשר ערלתו.

ג. ויקרא כב - 'שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן
אשה לד'.

ד. ויקרא טו - 'וכי יטהר הזב מזובו וספר לו שבעת ימים לטהרתו.. ורחץ בשרו במים חיים וטהר. וביום
השמיני יקח לו שתי תרים או שני בני יונה ובא לפני ד' אל פתח אהל מועד..

ה. במדבר כט - 'ביום השמיני עצרת.. סוכה מז - 'תניא.. שמיני רגל בפני עצמו לענין פז"ר קש"ב.. ברכה
בפני עצמו. רש"י.. - ובתוספתא משמע שמברכין את המלך.. שנאמר (מלכים א' ח) ביום השמיני שלח את
העם ויברכו את המלך.

ו. רמב"ן ויקרא כג.. - 'וצוה בחג המצות שבעה ימים.. ומנה ממנו תשעה וארבעים יום שבעה שבועות
כימי עולם, וקדש יום שמיני כשמיני של חג, והימים הספורים בינתיים כחולו של מועד בין הראשון והשמיני
בחג, והוא יום מתן תורה.. ולכך יקראו רבותינו ז"ל בכל מקום חג השבועות עצרת, כי הוא כיום שמיני של
חג שקראו הכתוב כן..

ז. רבינו בחיי - ובמדרש: (מדרש משלי, ט) "חכמות בנתה ביתה", זאת התורה שבנתה כל העולמות.
"חצבה עמודיה שבעה", שנחצבה משבעה רקיעים, זכה אדם והתעסק בה נוחל שבעה ארצות.. והמדרש
הזה עשה חשבון "שבעה" דוקא לפי שהוא החשבון המכוון הכולל העליונים והשפלים, והוא החשבון הנמצא
בהרבה מצות שבתורה שהן סובבות על חשבון שבעה כמצות השבת והשמטה והיובל, כי השביעי מקודש
בימים שהוא השבת, ובשנים והיא השמיטה, ובשמיטות והוא היובל, גם ימי הפסח שבעה וימי הסכות
שבעה, וארבעה מינין שבלולב חוזרין לשבעה.. והכל ענין אחד, ירמוז לשבעת ימי בראשית. גם בלעם
הקריב בשבעה מזבחות.. גם ימי המלואים שבעה.. ומה שלא נתחנך אהרן בכהונה גדולה ביום שביעי
עצמו כי אם למחרתו ביום שמיני, לפי שהכהן הגדול מיוחד בבית המקדש לעבודת א-ל אחד, וחשבון שמונה
אחר השבעה, הנה הוא במעלת האחד.. עוד טעם אחר, והוא שמצינו שרוב עניני המשכן והמקדש סובבים
על חשבון שמונה, שהרי בגדי כהן גדול היו שמונה, ואלו הן: ציץ, וחשן, ואפוד, ומעיל, וכתונת תשבץ,
מצנפת, ואבנט, ומכנסי בד. בושמי שמן המשחה והקטרת היו ג"כ שמונה, בשמן המשחה ארבעה: מור,
וקנמון, וקנה, וקדה, ובקטורת ארבעה: נטף, ושחלת, וחלבנה, ולבונה. גם הבדים היו שמונה: שני בדי
הארון, ושנים לשלחן, ושנים למזבח הזהב, ושנים למזבח העולה. גם הקרבנות שהיו מקריבים לא הוכשרו
ליקרב כי אם אחר שמונה ימים.. גם השיר שהיו הלויים אומרים על הקרבנות היו שמונה לחנין: (ר"ל שמונה
מיני כלי זמר) למנצח על נגינות (תהלים צ), על מחלת (שם נג), על עלמות (שם ט), על הנחילות (שם ה),
על השושנים (שם מה), על הגתית (שם ח), על השמינית (שם ו).

ח. בן איש חי שנה א' קורח - ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים. הנה נודע דשלושה נסים היו נראים על
המטה, קצתו היה יוצא פרח וקצתו יציץ וקצתו יגמול שקדים, וצריך לדעת למה נראו בו שלושה נסים..
ונ"ל בס"ד דידוע שלשה קליפות יש בס"ט"א.. שראה יחזקאל הע"ה, וצריכין ישראל להתפרד מהם כדי שיהיו
דבקים בקדושתו יתברך, ולכן מקיימים שלשה מצות בילד הנולד ביום השמיני ללידתו שהם מילה ופריעה
ואטופי דמא, כדי להפרידו מאחיזת שלשה קליפות הנז'.. ולכן תועלת הקרבנות היא גדולה מאד לישראל,
שע"י הקרבנות נדחין השלשה קליפות הנז' ולכן שלימות העבודה צריכה להיות בשלשה שהם כהנים
בעבודתם ולויים בדוכנם וישראל במעמדם, וכן המינים של קרבנות הם שלשה שהם פרים אלים כבשים, וכן

התמיד והקרוב עמו הם שלשה בשר בע"ח וסלת למנחה, ויין לנסך רביעית ההין, ולכן ארז"ל הקרבנות עושין שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, כי ע"י הקרבנות נדחין הקליפות הנז' וממילא יהיה דבקות לישראל בהקב"ה.. ולכן השלחן שהוא דוגמת המזבח שמקריבין עליו קרבנות אין עושין עליו ברכת זימון פחות משלשה, דמפורש בדברי רבינו האר"י ז"ל בשער טעמי המצות פרשת עקב.. כי ברכת זימון מסלק הסט"א משם..

ט. ישראל ותחיתו יא – 'כל מה שנותן כח יותר גדול לעולם הבא הרי הוא יותר חי באומץ גם בעולם הזה. והדבר מתבחן בישראל לענין בנין האומה. כל המאמץ את חיי עולם הרי הוא בונה את האומה בפועל, כי חיותם הלאומית של ישראל המשך היא מהצלחת עולמים. וזהו הגודל של תורה שבעל פה, שעמדה להשגיר את חיי העולמים במלא מובנם באומה ולהוציא מלבן של צדוקים, שהתלהבותם הלאומית דמתה ללהבת של תבן, שנשתלהבה ודעכה ואיננה, לומר: ברכו את ד' אלוקי ישראל מן העולם ועד העולם. ומיסוד עולם זה יבנה ויכונן גם עכשיו עמק החיים הלאומיים בישראל ויתגדל בנין הארץ, וכל האמוצים הכלליים ההולכים לעומת התחיה, ההולכת ומתגלה במסבותיה הרבות, האחוזות זו בזו בתאר שלשלת גדולה, ארוכה, מסובכה ונפלאה, מפלאות תמים דעים.

י. אורות ישראל ט' ו' - 'ודאי יש צורך לעולם וגם לישראל בגבורים כובשים. אבל מה שיתן את רוח הגבורה להיות הולך וחי מתאים לטבע האומה במקוריותה, זאת היא כל תביעת הקדושה, התורה והמצוה, גודל ההשגה וטהרת החיים וקדושתם.

יא. אורות ישראל ו' ו' - 'במשיח בן יוסף מתגלה התכונה של לאומיות ישראל מצד עצמם. אמנם התכלית האחרונה אינה התגדרות התיחדות הלאומיות בלבדה כ"א השאיפה לאחד כל באי עולם למשפחה אחת לקרא כולם בשם ד', ואע"פ שזה צריך ג"כ מרכז מיוחד מ"מ אין הכונה כולה רק המרכז כ"א פעולתו ג"כ על הכלל הגדול. וכשצריך העולם לעבור ענין הלאומיות אל הכללות צריכה להיות ג"כ כעין הריסה אל הדברים שהושרשו מצד הלאומיות המצומצמת, שיש עמה המגרעות של אהבה פרטית יתרה. על כן עתיד משיח בן יוסף ליהרג, ומלכות אמתית וקימת תהיה משיח בן דוד.